

Kilde: SJFI, nu FØI, Landbrugsregnskabsstatistik 1997/98 og 2001

De unge jordbrugere under 35 år drev i 2001 ca. 12 pct. af heltidsbedrifterne mod ca. 15 pct. i 1997/98. Produktionsarealet for disse bedrifter er øget med knap 15 pct., den animalske produktion målt ved antal dyreenheder er øget med 35 pct., mens landbrugsaktiverne er øget med ikke mindre end ca. 60 pct. til knap 9 mill. kr. i gennemsnit. Gældsprocenten er uændret ca. 70.

Den meget betydelige stigning i kapitalindsatsen skyldes dels de betydelige prisstigninger på landbrugsejendomme de seneste år og dels strukturudviklingen med store investeringer i jord og staldanlæg mv. i perioden på de stadig færre heltidsbedrifter til modernisering og effektivisering af produktionen. Udviklingen understøtter, at der kan være behov for at forbedre mulighederne for at fremskaffe billig kapital i forbindelse med etableringen.

Tabel 2.1.5. Landbrugsaktiver for heltidsbedrifter opdelt efter produktionsform og antal årsværk, ultimo 2001 og (1997), tusinde kr.

Produktionsform	Antal årsværk		
	1-2	2-3	>3
Kvægproduktion	4.356 (1.921)	9.207 (5.496)	17.017 (10.113)
Svineproduktion	5.053 (3.387)	9.685 (6.264)	20.557 (13.811)
Planteproduktion	7.387 (4.307)	Over 2 årsværk (13.757)	19.071

Kilde: SJFI, nu FØI, Landbrugsregnskabsstatistik 1997/98 og 2001

Det fremgår af tabellen, at ud over at landbrugsaktiverne i perioden generelt er steget meget betydeligt inden for alle tre produktionsgrene, har den investerede kapital/årsværk også været stærkt stigende. Særlig markant har udviklingen været for kvægbedrifterne, hvor kapitalindsatsen nu stort set er den samme som for svinebedrifterne i de enkelte årsværksgrupper, og dermed også den kapitalmæssige udfordring de unge landmænd står overfor.

2.2. Den fremtidige udvikling i antallet af heltidsbedrifter i landbruget

Som anført under afsnit 2.1 kan der konstateres en reduktion i antallet af heltidsbedrifter i landbruget på knap 4 pct. om året.

Der foreligger to nyere prognoser for den fremtidige udvikling i jordbrugets bedriftsstruktur. Dels Landboforeningernes analyse fra januar 2002, »Dansk landbrug 2010 – udviklingsscenarier« og dels fremskrivninger foretaget af Fødevareøkonomisk Institut (FØI) i forbindelse med det igangværende udvalgsarbejde om landbrugsloven.

Landboforeningernes fremskrivning – der er foretaget under forudsætning af den vedtagne politik og ved anvendelse af allerede kendt teknologi – viser et fald i antallet af heltidsbedrifter fra ca. 21.500 i 2000 til ca. 13.500 (ekskl. pelsdyr og gartnerier) i 2010 fordelt med ca. 2.750 plantebedrifter, 5.000 kvægbedrifter og ca. 5.750 svinebedrifter. Særlig bemærkelsesværdig er den forventede halvering af antallet af kvægbedrifter i perioden fra 2000 til 2010.

Fremskrivningen foretaget af Fødevareøkonomisk Institut – der er foretaget ud fra en række forudsætninger om bl.a. ingen ændring af den førte landbrugs- og miljøpolitik – forudsiger ca. 16.000 heltidsbedrifter i 2010 (incl. gartneri- og pelsdyrbedrifter). Baggrunden for denne forventede udvikling er, at der fortsat er betydelige uudnyttede størrelsesøkonomiske fordele i dansk landbrug. Med mindre de fremtidige ændringer i de teknologiske, økonomiske og lovgivningsmæssige rammer for produktionen afviger væsentlig fra de hidtidige ændringer, er det derfor overvejende sandsynligt, at bedriftsstrukturen udvikler sig i samme retning og med nogenlunde samme hastighed de kommende år som i de foregående årtier.

En væsentlig tendens er »polariseringen« af bedriftsstrukturen med relativt flere helt store bedrifter, relativt flere små bolig- og fritidslandbrug og relativt færre mellemstore bedrifter.